

CENY PRENUMERATY:

Prenumerata miesięcowa jednego wydania bez dostawy K 10-50, z dostawą K 12-50. — Prenumerata miesięcowa obydwu wydań bez dostawy K 20—, z dostawą K 22—. Prenumerata zamiejscowa jednego wydania w całym Państwie Polskiem K 12-50, zamiejsc. obydwu wyd. K 22—. Za zmianę adresu dopłaca się 30 halerczy. Cena egzemplarska we Lwowie 60 hal. — " na prowincyi " " " Adres Redakcyi i Administracji: LWÓW, SOKOŁA 4.

CENY OGŁOSZEŃ:

Za wiersz numer. 1 i (1 Mk.). Druk bez ogólnego od wyrazu 30 h. (30 Ł.) Drukiem drukim 60 h. (60 Ł.) — „Medycyna“ lub „Neurologia“ za wiersz numer. 3 K (3 Mk.). Komunikaty i powiadomienia za wiersz numer. 5 K (5 Mk.). Do ogłoszeń zamieszczonych się zamieszczonych w numerach świątecznych, sobotnich i niedzielnych dopłaca się 50 procent. W Warszawie nabyć można „Gazeta Poranna“ i „Gazeta Wieczorna“ w Biurze Drukarni „Promień“, ul. Widok 1 19.

GAZETA

WIECZORNA

wychodzi codziennie o godzinie 1 po poł. i o godz. 6 rano („Gazeta Poranna“)

P. T. interesentów uprasza się o zgłaszanie w sprawach redakcyjnych wyłącznie między godz. 6 a 7 wieczorem w biurze Redakcyi przy ul. Sokoła 4/l. Rękopisów nie zwraca się. — Biura Administracji otwarte codziennie od godziny 6-tej rano do godz. 7-mej wieczór. — Telefon redakcyjny Nr. 15.

Nr. 4898. Lwów, sobota 25 października 1919 Rok IX

Czesi dążą do przymierza z Austryją! Ostrze sojuszu ma być zwrócone przeciw Polsce!

Co przywiózł p. Paderewski z Paryża?

zaniepokojenie opinii publicznej. — W przyszłym tygodniu Paderewski zda sprawę. — Zwłoka nie włoży nic pożytecznego. — Lepsza prawda niż tajemnica. — Naśladownictwo fatalnych metod Wiednia. — Opinia polska informowana drogami okólnymi. — Czego żąda Polska?

(Od naszego warszawskiego korespondenta).

Warszawa, 21 października

(A) Prezes ministrów i minister spraw zagranicznych p. Ignacy Paderewski powrócił do Warszawy. Zaraz po powrocie złożył relację z wyników swej podróży radzie ministrów.

Część prasy warszawskiej doniosła, że wyniki powyższe są dla Polski pożyteczne. Nawet urzędowo rozeszła informację o odsprzedaży przez Francję i Anglię dużych zapasów wojennych i odzieży zimowej dla wojsk polskich. Informacja ta pocieszająca. Nie wystarczy przecież, by uspokoić opinię publiczną, zaniepokojoną poprzednimi wiadomościami o sposobie, w jaki ententa pragnie załatwić sprawę Galicji Wschodniej. Co o tej sprawie powiedział wczoraj ministrom p. Paderewski? Co przywiózł on z Londynu i Paryża? Co powiedziała w tej kwestyi Anglia?

O tem wszystkim opinia publiczna nie wie. I zdaje się, że będzie musiała poczekać na odpowiedź czas dłuższy. Dopiero bowiem na przyszły tydzień p. Paderewski stanie wobec Sejmu, by zdać mu rachunek z tego, co zdzielał i co osiągnął. Ta zwłoka nie jest zapowiedzią pomyślą. Należy to sobie powiedzieć otwarcie. Gdyby bowiem p. Paderewski przywiózł z Zachodu wiadomości bardzo pożyteczne, byłby niewątpliwie pośpieszył z przedłożeniem ich Sejmowi, a tem samem i całemu ogółowi.

Zdaje sobie dokładnie sprawę, dla kogo pisze te słowa. Wiem, że ze szpalt rozpowszechnionego dziennika przemawiam do ludności miasta i kraju, najbardziej zainteresowanego decyzją, która zapadła w Paryżu. Rozumiem, że każde słowo niejasne musi w sercach mieszkańców tego miasta i tego kraju odbić się echem bardzo żywym. Obowiązkiem publicysty polskiego w takim wypadku z ostrożnością zdwojoną ważyć każde słowo, by nie wywoływać alarmu niepotrzebnego. Z drugiej

(Dalszy ciąg na str. 2).

Czesi szukają zbliżenia z Austryją!

Ostrze przymierza będzie zwrócone przeciw Polsce!

Wiedeń, 24 października.

(Telef.) (G.) „Der Abend“ zamieszcza wy-nurzenia pewnego socjalisty węgierskiego, który, jako dziennik pisze, odgrywał wybitną rolę w czasie pierwszej rewolucyi węgierskiej. Polityk ów zaznacza, że wznowienie monarchii na Węgrzech stanowiłoby wielkie niebezpieczeństwo zarówno dla Czech, jak i dla Austrii. Tworzy się blok, który się składa, zdaniem tego polityka, z reakcyjnej Polski, monarchicznych Węgier i niezdecydowa-

nej demokracji Austrii. Przeciw temu blokowi reakcyi musi powstać blok demokracji. W Czechosłowacji coraz bardziej utrwała się zapatrywanie, że należy się zbliżyć do Austrii, celem wspólnej walki przeciwko reakcyi. Idea przymierza z Austryją znajduje tam coraz więcej zrozumienia. Również wiedeńskie koła polityczne coraz więcej okazują zrozumienia dla tych poglądów.

Patryarcha Tichon uznaje republikę sowiecką!

Wiedeń, 24 października.

(Telef.) (G.) Z Moskwy donoszą, że patryarcha Tichon wydał do kleru list pasterski, w którym uznaje niejako republikę sowiecką. Tichon był dawniej przeciwny bolszewizmowi i rzucił nawet na bolszewików klątwę.

Nadto wezwał ludność, aby nie uznawała władzy sowieckiej. Obecnie bolszewicy wobec

niebezpieczeństwa wewnętrznego przypominają sobie religię i niewiadomo jakim sposobem, groźbą, czy obietnicami skłonił Tichona, aby próbował poruszyć ludność przeciwko zewnętrznemu wrogowi bolszewizmu. List Tichona potępił interwencyę zagraniczną w Rosyi i oświadcza, że żadna interwencya nie uchroni Rosyi od ruiny, jeżeli naród rosyjski nie zostanie zjednoczony.

Armia Denikina rozpoczęła ofensywę przeciw Ukraińcom!

Ukraińcy zajęli Braclaw! — Denikin sforsował Bug!

Wiedeń, 24 października.

(Telef.) (u) Ukraińska agencja telegraficzna donosi, że armia Denikina rozpoczęła ofensywę przeciw armii ukraińskiej. Zacięte walki trwają

dalej, wojska ukraińskie zdobyły Braclaw, jednakże oddziałom Denikina udało się sforsować Bug na południe od Braclawia.

CO MÓWIĄ BOLSZEWICY?

Wiedeń, 24 października.

(Telef.) (u) Bolszewicki komunikat donosi: Na froncie pod Petersburgiem niebezpieczeństwo minęło. Nieprzyjacieli czyni przygotowanymi, by w razie naszej ofensywy rozpocząć ogień. Na całym tym odcinku jedynie drobniejsze walki patroli.

Na froncie południowym w okolicy Kijowa nieprzyjacieli atakuje zawzięcie.

W rejonie Czernichowa kontynuują dalej oddziały nasze swą ofensywę i znajdują się w niewielkiej odległości od miasta.

Na południe od Dniestrzka posuwamy się naprzód.

Na południe od Orła prowadzimy dalej ofensywę na Małoarchangielsk (?)

W rejonie Litwy stawia nieprzyjacieli zacięty opór.

W obszarze Woroneża zacięte walki o posiadanie tej miejscowości.

W rejonie Ustmedwieckoje odparliśmy ataki nieprzyjaciela, biorąc przytem wielu jeńców i ogromny materiał wojenny.

Na północ od Carycyna nieprzyjacieli prowadzi ataki zupełnie bezskutecznie.

strony przeciw należy do obowiązków rządu w państwie demokratycznym, opartem na jawności i kontroli postępowania władz, — nie zwlekać z wyjaśnieniami w sprawach ważnych, rozstrzygających o przyszłości olbrzymich polaci kraju. Takie zwleknięcie bowiem wywołuje tylko szerzenie się plotek niepokojących, baśni potwornych, demoralizuje ludzi i wyprowadza ich z równowagi. Zawsze lepiej powiedzieć prawdę, choćby najgorszą, niż potęgować tajemnicę zgorączkowanie ogółu.

Nasze władze czasami, nasze ministerium spraw zagranicznych coraz częściej naśladowały fatalne metody, któremi się posługiwali ministrowie i hofraci ministerium spraw zagranicznych na wiedeńskim Ballhausplacu. W Wiedniu obywatel austriacki nigdy nie mógł się niczego dowiedzieć o polityce zagranicznej Austro-Węgier. Prasę zbywano samymi drobnostkami. Parlamentowi nie mówiono wogóle nic o polityce zagranicznej. Delegacje raz na rok zbywano bigosikiem odgrzewanych frazesów, podlewanych generalnym sosem zadowolenia z wszystkiego, co zrobił każdorazowy Andrassy i jego następcy. Kto chciał wiedzieć, co robi austro-węgierskie ministerium spraw zagranicznych, musiał czytać stale „Times” i „Temps”.

W Polsce mimo najlepszych początkowo intencji pana wiceministra spraw zagranicznych, Władysława Skrzyńskiego dla prasy zaczyna się dziać podobnie. O tem, co robi rząd polski zagranicą, trzeba czytać choćby „Berliner Tageblatt”, w Warszawie nie powiedzą ci, obywatelu polski, nic albo coś niedokładnego i spóźnionego. Są to praktyki fatalne i przestarzałe. W Austrii przyczyniły się do zrujnowania państwa, gdyż umożliwiły wyrobienie się polityczne obywateli. My, w Polsce państwa nie pozwolimy rujnować i pflagnemy szczerze kształcenia się politycznego mas.

Wobec katastrofy papierowej

Lwów, 24 października.

Zwężenie się produkcji we wszelkich gałęziach przemysłu, a węc i w papierniczym, odniosła się katastrofalnie nie tylko na wydawnictwach książek, ale pierwszorzędnie na dziennikarstwie. Kurczący się z dnia na dzień format dzienników i coraz bardziej fantastyczny pod względem koloru i jakości papier, świadczy o tem aż nadto wyraźnie.

Biuro Prasowo-Informacyjne Ministerstwa Przemysłu i Handlu komunikuje, że na odbytej w ministerstwie dnia 17 bm. konferencji w sprawie zaopatrzenia dzienników polskich w papier rotacyjny, ustalono co następuje:

1) Zapotrzebowanie dzienników na papier rotacyjny będzie przy normalnych warunkach produkcji pokryte przez fabryki krajowe.

2) Nim przeszkody do całkowitego uruchomienia ich nie zostaną usunięte, brak papieru wypadnie zaspokoić importem z zagranicy. W najbliższym czasie ma nadejść — na podstawie zawartej dnia 21-go maja br. umowy kompensacyjnej — papier rotacyjny z Austrii. Umowa przewidywała przywóz do Polski 80-ciu wagonów papieru, jednak na skutek spowodowanego brakiem węgla zatrzymania produkcji papieru austriackich — można obecnie liczyć tylko na 30 wagonów. W tym są również pertraktacje o większe ilości papieru z Czech, Niemiec i Finlandy.

3) Repartycja całego papieru rotacyjnego będzie oddana w ręce samych dzienników. Pożądanym jest utworzenie w tym celu jednego biura rozdzielczego wydawców dla całej prasy polskiej.

4) Koniecznym jest wprowadzenie przez samą prasę możliwej oszczędności w użytkowaniu papieru, szczególnie przez zmniejszenie formatów ogłoszeń.

Równocześnie jednak, pod bokiem tegoż ministerstwa, „Kurier warszawski” poświęca linję cząść numeru na inseraty, nie rezygnując z nich chociażby najmniej, w tyc katastrofy papierowej; a znowuż „Kurier Poranny” marnuje całą stronę olbrzymiego swego formatu na ogłoszenie kinowe, wypisane w kilku linjach na środku tej białej

plachty. Jakże się to zgodza z 4 punktem przytoczonego komunikatu? I czyż muszą być konieczne dwie miary?

A dalej — czy przy rozumnym ujęciu całej sprawy konieczne są te prywatycy, zapowiedziane w komunikacie ministerialnym? Wszakże przemysł papierniczy w Niemczech w gorszych jest od naszego warunkach, nie rozporządzając takim zapasami drzewa, jak Polska, która właśnie wywozi drzewo do Niemiec. Obecnie w eksporcie tym nastąpiła wprawdzie przerwa — czyż nie jest jednak znamienne dla naszej gospodarki państwowej owo wywożenie surowca, zamiast przetwarzania go na miejscu? I czy zawsze będziemy sobie platonicznie stawiali za wzór Niemców i Czechów, nie naśladowując ich wszakże w praktyce? Skoro przemysł papierniczy tak dalece jest od drzewnego zawisły — o ileż lepiej sytuowani jesteśmy od Niemców! I kiedy spotkamy się u rządu raczej z inicjatywą, zamiast ze zlemi wróżbami i przestrogami, zmierzającymi do pogńębienia prasy i czytelnictwa.

O czystości i zdrowie Lwowa.

Lwów, 24 października.

I.

Lwów nigdy nie grzeszył zbytnią czystością i nie dziś dopiero wsławił się w całym świecie cywilizowanym swoim nieporządkiem i brudem. Ale, że nigdy tak sumiennie na tę smutną sławę nie zasłużył, jak obecnie, to pewnie. Bo jeżeli dawniej tylko gdzieś w zaułkach lub na peryferiach miasta gromadziły się wstydliwie brud i śmiecie, to dziś one się bezkarnie panoszą w śródmieściu; w pierwszorzędnym ulicach przy najczystszych wietrze wznoszą się tumany kurzu, urządzając nie wesoły taniec luźnego śmiecia i pokrywają całą ulicę gęstą mgłą; na najgłośniejszych placach obok stacji tramwajowych (patrz przystanek między Wałami Hetmańskimi) leżą przez dni kilka sterty śmiecia, czekające, aż je ilośćiwa ręka uprzątnie. Piękny ten przykład zachęca dozorców domu, czy też służbę do wyrzucania w jasny dzień śmiecia z domów do wspólnego śmietnika na ulicy, (patrz górna Batorego, między skwerami), niektóre zaś z tych śmietników nie mogąc się doczekać usunięcia, pokryły się chwastem i teraz tak z ukrycia rozsiewają swe wyziewy po mieście. W razie posuchy płuca nasze i ubrania wchłaniają w siebie niezmierzone ilości kurzu, w razie słońca bniemy w beznadziejnym błocie, a już strach pomysł o tem, że z nadejściem zimy miasto nasze przybierze znów swój od lat kilku stereotypowy wygląd: choćki stale pokryte śliską, brudną warstwą lodu, a środkiem ulic popłynię brudna, wilgotno-grzązka masa śniegu i błota, którą może raz czy dwa razy do roku zamiatacz miejscy zamieniają na wały forteczne wzdłuż obu stron ulicy; wzbogacone śmieciem i błotem wyczekują one u-

miłowania bożego w postaci wiosny, kiedy to słońce i wiatr zniewalają odnośne władze do usunięcia zaległości z całej zimy.

Niepomaga tu ani ciche, ani głośnie utyskiwanie na te rozpaczliwe nieporządki, niepomaga, że, codziennie w pismach ukazują się sążniste artykuły lub ironiczne uwagi na ten temat; nie porwaga nawet i to, że zakład czyszczenia miasta czasem się od nie i każe czyścić jedną ulicę, jutro inną — miasto brnie dalej w swym umiłowanym brudzie. Czyż niema więc dla nas wyjścia? Dlaczego nie możemy uzyskać takiego ładu i porządku, jaki panuje w innych miastach europejskich większych i nawet mniejszych? Zdaże się dlatego że nieodpowiednio się do tej pracy zabieramy.

Bo przedewszystkiem wszelkie wysiłki w tym kierunku będą bezcelowe, jeżeli praca ta odbywać się będzie, jak dotychczas dorywczo, bez planowo, jeżeli niebędzie ciągłą i stałą, czyli innymi słowy, jeżeli wszystkie ulice nie będą codziennie zmiatane, czyszczone i skrapiane, jak to się odbywa w całej cywilizowanej Europie. Wyobraźmy sobie, jaki wyglądy miałoby mieszkanie prywatne, gdzie tylko ograniczona liczba osób przebywa, gdyby nie było codziennie sprzątane. Czyżby zaniedbane przez dni kilka nie zachęciło ludzi pozbawionych zmysłu porządku, do rzucania naokoło siebie niepotrzebnych papierów, popiołu, cygar i t. p.? A cóż dopiero mówić o ulicach, przez które codziennie setki i tysiące ludzi i wozów się przesuwa? Ale najsystematyczniejsze czyszczenie miasta nie odniesie skutku, jeżeli od magistratu tylko żądać będziemy, aby się nam o porządek i czystość troszczył, sami zaś do żadnych obowiązków się nie poczuwamy, jeżeli całe społeczeństwo, bez wyjątku, zatem właściciele kamienic, lokatorowie, dozorcowe, przechodnie, straganiarze itd. razem w tej, tak ważnej pracy współdziałać nie będą. Zupełnie jasnym jest, że najgorliwsze sprzątanie ulic pozostanie bezowocnym, jeżeli wewnątrz domu nie będzie ładu, jeżeli z mieszkań śmiecie nie będzie regularnie wynoszone, a z okien domów, kto zechce, będzie bezkarnie wyrzucać nieczystości na ulicę, przechodnie niepotrzebne strawki papieru, pestki i resztki jedzenia rozrzucac będą bezmyślnie dookoła siebie, a straganlarzom wolno będzie dookoła straganów urządzać śmietniska. I oto rzecz trzecia niezbędna: kierownictwo tej akcji musi spoczywać w rękach energicznych, musi mieć stały kontakt z władzą posiadającą egzekutywę, aby żadnego zaniedbania nie puścić bezkarnie, aby wszystkie rozporządzenia, zdążające do utrzymania miasta w porządku, były surowo przeprowadzone. Należałoby przytem stworzyć stałą kontrolę, złożoną z czynników po części fachowych, po części obywatelskich; w ten sposób społeczeństwo się zaprzęgnie do roboty a kontrola będzie mogła odbywać się wszędzie równocześnie.

H. Feldsteinowa.

Wszystko dla plebiscytu!

Z frysztańskiej rubieży.

Karta głosowania rozstrzygnie o przynależności ziem śląskich. — Przygotowania do plebiscytu i taktyka stronnictw polskich. — Poseł Kunicki regimentarzem sił narodowych. — Górnik polski zdecydowanie o ważnym zwycięstwie.

(Korespondencya własna „Gazety Wieczornej”).

Frysztat, w październiku.

Czeskie posunięcia wojskowe, podejmowane jeszcze od czasu do czasu na dzierżonej resztką drapieżnego skurczu polskiej szachownicy poza linią demarkacyjną, nie trwożą u nas nikogo. Wiemy dobrze, że bijący teatralnie w wojenne szynale sasiad czeski, niezdolny przyjąć boju z żołnierzem polskim, bo o ile nasze zuchy budzą bojową cnotą słuszny podziw nawet wśród wrogich obcych, o tyle wywołuje nagminnie tchorzliwy żołdak czeski wstyd i niesmak u pierwszej z brzegu morawskiej hołki. Nie rzadko też można dziś usłyszeć wśród naszych pobratymców bardzo zresztą słuszne zdania, że przeciw apoteozowana czasu w elkiej wojny jako narodowa cnota dezercya czeska, skaziła bezpowrotnie zbiorową duszę czeskiego ludu, z którego dziś nie sposób wydobyć re-

kruta, gotowego do osłony własnej, czy najazdu cudzej ziemi. Oczywiście bronionej...

Wyczuwamy dobrze, że nie miecz, a karta głosowania rozstrzygnie o przynależności śląskiej zemi i gotujemy się do walnej, bezkrwawej rozprawy z uzurpatorem czeskim, którego klęska równie pewna, jak bliska. Zdziwił Was niepomocność czeska strategia, dyamentalnie inna od zazwyczaj w tak doniosłych chwilach stosowanych. Nie do pomyslenia w Galicji, wykluczona w Kongresówce, możliwa jedynie jeszcze w Poznańskim. Oto na wroga zespolonego, zbrojnego w istne cuda techniki kryminalno-wyborczej, o jakich napiszę Wam jutro najprawdziwsze fantazyje, godne pióra, czy szkalpeli Lombrosa, nie ruszamy jedną zwartą ścianą, lecz trzema politycznymi skrzydłami. Socjaliści, ludowcy i klerykali — trzy naj-

wplywowsze stronnictwa śląskie — walą z osobna do szturm na samozwańcze okopy czeskie. Tak uchwalili na zgodnej naradzie najświetlejsi i najlepsi w narodzie, a uchwalili mogli, bez najmniejszych obaw, znając i teren działania i lud na nim działający.

Są liczne ostrowy bogatego, śląskiego zagłębia, w których głos czerwonego towarzysza jest najmilej słuchany, są połacie kraju, na jakich walor ma stronnik ludowego programu, są wreszcie miejscowości i skupienia, którym idea katolicka przyswiewca ponad inne. Na tem tedy politycznym trójpolu działać mają organizacje partyjne, każda wśród własnych opłotków, bacząc pilnie, by ani jeden z członków, czy sympatyków nie wymknął się, żeby nawet przez najniewinniejsze przeoczenie, słowem skupić wszystkie atomy narodowej siły do zwycięstwa. Osobno, a wysoko, powiewa także sztandar Ewangelików śląskich, bojujących z zapałem o sprawę polską, a żeby się wybrał każdy bezpartyjny, powołujący się na wygodne przywileje, jakie nadaje nienależenie do obozów politycznych.

Zbądźcie się lęku — swarliwi i zagorzali, by partyjne rozstrzelanie sił i wplywów szkodziło tu w czemkolwiek narodowej jedności i mocy politycznego i moralnego ciosu, oczekującego niechybnie czeskich przywłaszczycieli w dniu głosowania. Piłmienna miłość ojczyzny i tego śląskiego zakątka, dojrzewająca w męczeństwie wieków, usuwa wszelką emulację mimo zostawionej swobody partyjnej. I w radosnym dniu zwycięstwa nie będzie z pewnością wyliczała socjalistyczna lewica klerykalnej prawicy ilości zdobytych głosów i nie poszuka nikt chwalebny w wysiłku partyjnym, a w wspólnym ramieniu wywalczonym tryumfie sprawy ojczystej.

Prace są oczywiście w głównym sztabie komitetowym skoordynowane, a naczelnie regimentarstwo nad przygotowaniem i przebiegiem wielkiego plebisytu złożono unaniem w najgodniejszą ręce dra Ryszarda Kunickiego, sejmowego posła i niestrudzonego śląskiego działacza. Wam Lwowianie świetlane to nazwisko bliżej niż innym leżeć winno na sercu, bo gdy ojciec bronił w mistrzowskim politycznym boju śląskich sadyb i grodzyszcy, krwawił się syn jego bohaterski Stanisław u bram Lwowa, ciężko ranny hajdamaoką kulą opadał tyle mi zawsze tęsknych wspomnień niosącej Iyczakowskiej rogatki.

Nasza rubież frysztacka, główna oś sporu i faktorny owoc pożądlivosti czeskiej, liczy przeważnie na mur głosów socjalistycznych. Wystarczy być na jednym z zebrań mężów zaufania tu-

tejszej PPS., by móżdź stwierdzić całą niewzruszoność tych sachub. Łza cisnie się do najmiej wrażliwego oka na widok górniczego ludu, rozplamionego myślą o ostatecznej walce, jaką stoczyć przyjdzie o ukochane kresy śląskie. Już nie sprawy partyjne dostają się na polityczny indeks, ale nawet sprawy ściśle zawodowe, bez regulowania których niekiedy żyć i pracować na dłuższą metę trudno. **Wszystko dla plebisytu** — oto hasło na godzinę porachunku z czeskim ciemiężcą. Ciemiężca ten powoduje, że dziś przedwczesną ogłaszać nazwiska cichych bohaterów polskich poza nieszczęsna linią demarkacyjną, od Orłowej i Karwiny po Radwanice, od Łaz i Suchej po Szonów i Bogumia, lecz wybije godzina, w której polskie kroniki przeżywaną doby obwieszczą wdzięcznej ojczyźnie imiona bohaterów, którzy wielkimi się stali przez szczytne ofiarstwo dla bliskiej jasnego tryumfu sprawy narodowej. **Dr. A. B.**

Prąd rojalistyczny na Węgrzech.

Lwów, 24. października.

Ententa śledzi z uwagą ujawniający się obecnie coraz silniej prąd rojalistyczny na Węgrzech. Sprzeciwiłaby się ona wszelkiemu gwałtownemu przewrotowi w formach państwowych. Nie chce jednak wpływać bezpośrednio na politykę wewnętrzną Węgier. Mimo to wszelkie ukształtowanie stosunków, któreby nastąpiło nie drogą legalną, natrafi na stanowczy opór koalicji.

Obecnie zanoszą się na Węgrzech na utworzenie wielkiej partji rojalistycznej, na której czele mają stanąć wybitne osobistości dawnego regimenu. Nie idzie w tym wypadku bynajmniej o cele partyjno-polityczne, ale jedynie i wyłącznie o przywrócenie królestwa na Węgrzech. Rokowania wstępne zaszły już dosyć daleko, a ukonstytuowanie się partji nastąpi natychmiast po wyczeniu tekstu traktatu pokojowego. W Budapeszcie utworzył się klub rojalistyczny, który jednakże dotąd nie wystąpił jeszcze publicznie. Nie posiada on żadnego organu w prasie, ani nie rozporządza żadnymi środkami propagandy. Nowa partja rojalistyczna ma obciążać członków wszystkich odcieni partyjnych, przynajmniej się do monarchistycznej formy rządu. Zaznaczy ona wyraźnie w swoim programie politycznym, że nie będzie występowała w imię żadnej dynastji, ani też w obronie Habsburgów, a tylko będzie działała w kierunku przywrócenia królestwa, jako formy rządu najlepiej odpowiadającej narodowi węgierskiemu.

Wszystkie prawicowe dzienniki berlińskie przynoszą jednobrzmiące wiadomości z Budapesztu, według których miało już zapasć rozstrzygnięcie w zasadzie o przyszłej monarchistycznej formie rządu. Ruch monarchistyczny miał wzrosć do tego stopnia, że zgromadzenie narodowe wykaże bezwzględnie znaczną większość za przywróceniem królestwa.

Przeważna większość polityków opowiada się za za przerwaniem ciągłości prawnej, w kwestji następstwa tronu, występując za wolną elekcyją, ponieważ panuje przekonanie, że należy uniknąć powrotu na tron dynastji habsburskiej.

Jako kandydata na tron wymieniają przede wszystkim arcyks. Józefa. Jednakże przeważna część ludności pragnie księcia z angielskiego domu królewskiego. Jest rzeczą znamionną, że zarówno ks. Comaugh, jak i ks. Teck wymienia się na pierwszym miejscu z pomiędzy obcych kandydatów.

Aż do rozstrzygnięcia, co do osoby przyszłego panującego, obejmie najprawdopodobniej Rada państwa załatwianie spraw bieżących. Rada owa podpisze także traktat pokojowy, który, jak słychać, ma być wroczonej reprezentantom Węgier 30. bm. Na czele Rady państwa, składającej się z 50 osób, ma stanąć prawdopodobnie ks. prymas Jan Csernoch.

Mały feleton.

JÓZEF NAWROCKI.

CHWILA.

Październikowy chłodny ranek świta — na wschodzie pękła chmur ciężka opona i po błękitnie chmury — maskarona postać się sunie we mgłę upowita...

Kilka drzew stoi na pół zblakłych mapach i swą czerwienią tło ścierniska plami — widać powietrze pomiędzy drzewami i czuć pobliskiej oraniny zapach...

Granatowieje czarny las w oddali... Wkoło bezludnie... cicho... uroczyście... znieruchomiały w sadzie żółte liście, liść winogrodu karminem się pali.

Cicho — — w oddali gdzieś koguta pianie — —

Jak osobliwe zda się to zaranie!... w powierzu, w liściach czai się poznanie. że to, na czego upragnione przyjdzie lata czekały — to się teraz stanie i trwać już będzie wieczyście — wieczyście...

Teatr i warszawskie.

„Asystent“, komedia w 3 aktach Zapolskiej. — Występy Siemaszkowej w teatrach miejskich. — Budowa wielkiego teatru dla Warszawy.

Warszawa, w październiku.

Zapolska zna scenę. Oto frazes, który musi być powtórzony ilekroć znakomita autorka obdarzy nas nową sztuką. I tym razem na marginesie „Asystenta“ nasuwa się najpierw to zdanie, lecz niestety obok tego jedna jeszcze tylko pochwała: Zapolska daje typy. Typy znane, oklepane już w jej własnych utworach, w których perwiastek „dulscyzny“ tak doskonale odtworzyła. „Asystent“ bowiem to znowu nagromadzenie śmiechności i kołtuństwa, przewalających się po scenie tuż obok, prawie że tragicznej sytuacji młodego asystenta zakładu leczniczego. Farsowe koziołkowanie udaje się Zapolskiej dzięki właśnie jej znajomości sceny, mimo, że akcja jest tak waga, jak nić pajęcza babiego lata. Sentymtalna literatura mola chwilami na tej nici wężelki. Bo Zapolska lubi „szloch“ serca nieco melodramatyczny, a koniecznie jaskrawo kontrastujący z filisterią środowiska. Lecz te kłębiące się w sercu bole, te łezki niewypłakane (dumnie!) są nieszczerze, kompromisowe, bodaj że dydaktyczne. Taki sens moralny naprzekór pani Dulskiej! Błada niezabudka w śmietniku. Któż uwierzy, że niezabudka tam właśnie kwitnąć będzie? — że zwycięży zgola? Naiwnym duszom wmawia to autorka i wierzy, że

maiwnych wielu. Komedję, a raczej farsę Zapolskiej zagrano na scenie Rozmaitości, choć miejsce jej było w Letnim. Tam to sztuka Zapolskiej mogłaby zapelnic wiele wieczorów, przeznaczonych na farsy francuskie i dowiesć bywalcom Letniego. że j polska farsa bawi niegorzej od francuskiej. Może jednak chciano dać chwilę wytchnienia: kilka wieczorów zabawy samym artystom Rozmaitości, którzy kuglowali z prawdziwą przyjemnością. Każdy z artystów był typem bez natężenia, a ensembelowe tumulty doskonałe bawiły zarówno aktorów, jak i widzów.

W Letnim wznowiono dla występów p. Siemaszkowej „Madame sans gene“. Nie jest to kreacja, w której wielka artystka miałaby porwać Warszawę. Dlatego też może zbyt skromnie przywitano ją w prasie, mimo, że „Madame sans gene“ nie można chyba lepiej zagrać. Temperamentem, urodą, szczerością, koniecznymi trzema warunkami do stworzenia tej roli — szafuje Siemaszkowa tak zasobnie, że jej „Madame sans gene“ jest skończenie doskonała. Pani Siemaszkowa wystąpi wkrótce w „Warszawiance“ i w „Sędziach“, a że jest jedną z najznakomitszych interpretatorek Wyspiańskiego, czeka Warszawa na te występy z zainteresowaniem, w którym mieści się coś więcej niż ciekawość.

Już przed dwoma miesiącami doniosły dzienniki warszawskie o zamierzeniach byłego dyrektora teatru miejskiego we Lwowie, p. Hellera. I o-

to teraz, jak się dowiadujemy, plany te tak szeroko, na amerykańską wprost skalę zakreślone zbliżają się do urzeczywistnienia. Warszawskie defekta teatralne i niebywała wprost drożyzna występów nasuwały bezustanku myśl, że stolicy naszej należałoby się wielki teatr zarówno pod względem rozmiarów, jak i pokroju artystycznego. Pisał o tem wielki obecny minister kultury i sztuki Zenon Przesmycki jeszcze przed wojną (Pro arte), opisał niedawno owe miszerye dyr. teatrów miejskich w Warszawie p. Lorentowicz. Zsumować to można w wielkie wołanie o pieniądze, które jedne mogą zanadźć rychło a skutecznie potrzebie teatralnej Warszawy.

W istocie staraniom i zabiegom dyr. Hellera udało się zebrać komitet organizacyjny towarzystwa akcyjnego budowy teatrów w Warszawie, w skład którego wchodzi najwybitniejsze jednostki ze świata politycznego, przemysłowego, artystycznego, arystokracji i finansyery. Hasło sztuka — kazało zapomnieć tym razem o partyjności, bo w komitecie znajdujemy następujące nazwiska obok siebie: poseł dr. Ernest Adam, wybitny przemysłowiec Brugger Franc., poseł ludowiec Bryl, b. min. Długosz, dyr. Banku Przem. Gintowt, prof. un w. Jag. dr. Kołankowski, Lednicki Aleks., Lewicki W., Komierowski Konst., poseł bucarezsteński Linde, dyr. Wzajemn. Kredytu Kaden Henr., adw. krak. Kaden Gust., ks. Lubomirski Zdz. były regent, ks. Lubomirski Hier., architekt warsz. Nagórski Jul., hr. Potocki Alfr., ordynat łanoucki, hr. Przeździecki Stej., ks. Radziwiłł Janusz, hr. So-

N A D E S Ł A N E.

Spółka drzewna „Buda.ec” i Towarzystwa Odbudowy we Lwowie, Akademicka 23.**KUPIJE** drzewostany nadające się do eksploatacji, oraz wszelkie i łyty materiały drzewne. 22050**DOSTARCZA** materiał drzewny meblowy, budowlany i opałowy, oraz wszelkie maszyny do obróbki drzewa.**„Niebawem posłyszemy głos dzwonów moskiewskich”!**

Gen. Dragomirow o odbudowie Rosyi.

Lwów, 24 października.

(zet) W przemowie swojej po przybyciu do Kijowa powiedział między innymi gen. Dragomirow do prezydenta miasta Rjabcewa:

„Armia ochotnicza przeszła drogę krzyżową. Początkowo liczyła 200 oficerów i 400 szeregowców. Przy pomocy boskiej mamy obecnie połowę Rosyi odzyskaną i nie tracimy nadziei, że jeśli tak daleko pójdzie, niebawem posłyszemy głos dzwonów moskiewskich.

Naszem nieszczęściem w obecnej rewolucyi

jest, żeśmy się rozlecieli i utracili jedność. Wszyscy zapomnieli, że jedynie jednością trzyma się organizm kraju. Jeśli się dało kogo na stanowisko administratora, zaczynał się uważać za kogoś suwerennego władcę, od nikogo niezawisłego i nikomu nie podległego. Rewolucya nie wyeliminowała takich administratorów. Dla zbawienia Rosyi potrzeba, żeby wszyscy popierali władzę centralną i przyjmowali wszystkie jej dyrektywy, jako coś koniecznego i nie uchylali się w niczem od uwag i pragnień tej władzy”.

WALKI TOCZĄ SIĘ WZDŁUŻ DESNY.

Wiedeń, 24 października.

(Telef.) (u) Do Helsingforsu donoszą z Moskwy, że przy opuszczaniu Kijowa armia bolszewicka zabierała ze sobą wielkie lupy, między innymi 2 pociągi pancerne. Walki obecnie toczą się wzduż Desny i na północ od Czernichowa.

KOMISARZE SOWIECCY Z PETERSBURGA UCIEKLI DO WOŁOGDY.

Wiedeń, 24 października.

(Telef.) (G). Wedle doniesień z Moskwy, z Petersburga nadeszły wieści, że komisarze rządowi uciekli już do Wołogdy.

ARMIA DENIKINA.

Lwów, 24 października.

(zet) Wedle dzienników wychodzących w Kamieńcu Podolskim, skład armii Denikina jest następujący: Oprócz Kornilowców i ochotników mamy tam kozaków dońskich, orenburskich i kubańskich, oraz „dziką dywizję”. Kornilowców ma Denikin 12 tysięcy, a ochotników 60 tysięcy. Ko-

bański Mch., dr. Stesłowicz Wl., Towarnicki Henr., dr. Waydl Emil, red. Fryze (Kuryer Poranny), Drabik W. art. mal., Makuszyński K. Kamiński K., Rabski W., dr. Różycki Lud., Solski L.

Kapitał zakładowy Towarzystwa akcyjnego ma wynosić 25 ml. marek i jak słyhać, już w listopadzie br. rozpocznie się budowę teatru na jednym z placów Warszawy. Będzie to jeden wielki gmach z dwoma widowiskami: dla opery i dramatu na 3000 widzów i wyłącznie dla dramatu na 1300 osób. W wielkim teatrze sześć przedstawień tygodniowo poświęci się operze, a cztery wielkiemu dramatowi (Stowacki, Wyspiański, Szekspir, Schiller, Rostand itd.). Prócz tego będzie mała salka na 200 osób dla sztuk kamerajnych. Salka ta będzie podczas dnia salą prób. Architekt Jul. Nagórski wyjechał za granicę dla dokładnego poznania struktury i urządzeń nowoczesnych teatrów.

Tow. akcyjne stwarzają prócz tego fundusz emerytalny dla personelu. Jest również w projekcie budowa domów dla artystów i dla służby teatralnej. Prawdziwie amerykański jest termin, w którym ma stanąć gmach, według bowiem informacji już około 1-go stycznia 1921 r. rozpoczyna się przedstawienia, czyli, że budowa nie potrwa dłużej niż rok i dwa miesiące!

Zrozumiałe, że wiadomość o realizującym się już przedsięwzięciu zelektryzowała wszystkie sfery warszawskie, którym zaimponowała energia czynu dyr. Hejlera. Czekają też na rozpoczęcie prac masy bezrobotnych, gdyż tysiące znajdują pracę właśnie w ciężkich miesiącach zimowych.

J. Stycz.

zacy kubańscy, orenburscy i „dzika dywizya” zajmują front wschodni aż po Charków. Oni to zajęli Jekaterynosław, Poltawę i Charków.

RUMUNI PRZEPUSZCZAJĄ WOJSKO UKRAIŃSKIE.

Lwów, 24 października.

(zet) W dniach najbliższych przepuściła Rumunia przez swoje terytorium brygadę ukraińską, zorgan zwaną w Czechach.

LEGIONY UKRAIŃSKIE WE WŁOSZECH.

Lwów, 24 października.

(zet) Wedle doniesienia „Deutsches Volksblatt”, rząd włoski pozwolił na formowanie legionów narodowych z jeńców ukraińskich.

WYBORY DO SEJMU NA BUKOWINIE.

Lwów, 24 października.

(s—) „Wpered” donosi:

W październiku rozpisano wybory do Sejmu i do Senatu bukarzeszteńskiego. Rusinom zaproponowano 9 mandatów, oni wszelako ze względu na prowizoryum postanowili wstrzymać się od głosowania.

Oprócz Ukraińców usunęli się od wyborów żydzi, a nawet lewicowe stronnictwa Rumunów, zamieszkujących terytorium bukowinśkie.

Co się tyczy Polaków, obiecano im dwa mandaty do Sejmu, wobec czego postanowili wziąć udział w wyborach. Wszelako wobec tego, że wszystkie narody, zamieszkałe na Bukowinie zdecydowały abstynencję przy wyborach, zrezygnowali również Polacy ze swoich mandatów.

Wieści ze świata.**SALANDRA CIĘŻKO POBITY PRZEZ SOCYALISTÓW.**

Berlin, 24 października.

(Telef.) (G). „Avanti” donosi, że Salandra w czasie przemówienia na zgromadzeniu w St. Sever został ciężko pobity przez tamtejszych socjalistów. Wskutek uderzenia kamieniem odniósł Salandra ciężką ranę. Policja uwięziła 8 uczestników zamachu na Salandrę.

D'ANNUNZIO PODEJMIE NIEBAWEM NOWA AKCYE.

Wiedeń, 24 października.

(Telef.) (G). Korespondent dziennika „Daily Chronicle” rozmawiał w Rjece z d'Annunziem, który oświadczył, że w najbliższym czasie podejmie nową, decydującą akcyę. Gotów jest złożyć życie w ofierze, aby dać narodowi włoskiemu przykład, jak oswobadza się uciśnione narody.

FRANCYA ŻADA PRAWA PIERWSZEŃSTWA DLA WYPŁAT NIEMIECKICH.

Wiedeń, 23. października

(Telef.) (fr) Z Bazylei telegrafują: Biuro Havasa donosi, że Francya zwróciła się do Najwyższej Rady koalicyjnej z żądaniem przyznania jej prawa pierwszeństwa dla wszystkich wypłat niemieckich na lat 6.

RZĄD BERLIŃSKI ODPOWIEDZIALNY ZA GOLTZA.

Warszawa, 21. października.

(Telef.) (m) Jak słyhać ententa, a specjalnie rząd brytyjski zdecydował się zrzucić odpowiedzialność za wystąpienie gen. von der Goltza na rząd berliński, mimo, że ten wypiera się wszelkiej łączności z gen. Goltzem. Oprócz blokady ścisłej Niemiec przewidziane jest jako środek represyjny bombardowanie Rygi.

OKRUCIEŃSTWA NIEMIECKIE NA LITWIE.

Berlin, 23. października.

(Tel. wł.) W dzisiejszem wydaniu wieczornem przynosi Vorwärts następujące wiadomości o zajściach w Szawlach na Litwie:

„Dnia 28. września odbyły się w Szawlach pochody z powodu proklamacyi niezawisłości Litwy. Chorągwie niemieckie zdzierano z domów i ze sklepów i wśród przekleństw oświadczano lanc-knechtom: „Tu nie jest Litwa — tylko Rosya”. Dnia 29. września obsadzono gimnazjum w Szawlach. Gdy następnego ranka uczniowie zeszli się na naukę, urządzono wśród chłopców i dziewcząt krwawą rzeź. Pewien rotmistrz niemiecki i porucznik wdarli się z uzbrojonymi żołnierzami i żandarmami do auli, w której uczniowie i nauczyciele naradzali się nad swym losem, rzucili się nań z pięściami i szablami, nie zważając na wiek, ani na płeć, bili ich do krwi i dusili. Wypędziwszy ich z gimnazjum, urządzili rzeź na ulicy, nie oszczędzając nawet przechodniów. Rezultatem tych czynów bohaterkich wobec dzieci, kobiet i bezbroniomych było 40 ciężko rannych i bardzo wielu lekko.

Już na kilka tygodni przed tem zdarzeniem, zaszła podobna rzecz w gimnazjum żydowskiem. W czasie nauki rozpedzono uczniów i wyrzucono przez okno książki i przybory szkolne, nadto jednego nauczyciela. Nieprzytomne kobiety wyrzucano w najbardziej brutalny sposób przez okno, a uczennice, które dostały spazmów, trawiono krogami. Kto chciał wynieść lożkę na podłogę, tego bito również, na ulicy zaś trawowały po ulicach konie niemieckich żandarmów.”

„Vorwärts” dodaje jeszcze następujące uwagi: Nic lepiej nie charakteryzuje soldateski, walczącej rzekomo w obronie niemieckiej kultury, jak ten opis. Jest rzeczą konieczną, ażeby rząd niemiecki, idąc ręką w rękę z litewskim, przedsięwziął wszelkie środki, zapobiegające powstaniu podobnego bandytyzmu i żeby ukarał, ile możności, wszystkich winnych.

WAGP. NICZNE KURSA GIELDOWE.

Amsterdam, 24 października.

(PAT.) Giełda z 23/10: Berlin 9.42½ — Wiedeń 2.40 — Zurych 47.2 — Kopenhaga 26.70 — Sztokholm 63.70 — Chrystyania — — — Nowy Jork 263.75 — Londyn 11.11 — Paryż 30.65 — Bruksela 30.80 — Madryt 50.50.

Zurych, 24 października.

(PAT.) Giełda z 23/10: Berlin 20.25 — Wiedeń 5.10 — Praga 14.50 — Holandya 214.50 — Nowy Jork 53.60 — Londyn 23.60 — Paryż 15.15 — Medyolan 54.15 — Bruksela 65.85 — Kopenhaga 120.75 — Sztokholm 137.75 — Chrystyania 127.75 — Madryt 108.25 — Korony austriackie 5.25 — Korony niestemplowane 5.25.

Wiedeń, 24 października.

(PAT.) Kursy austr. centrali dewiz z 23/10: Amsterdam 39.50 — Berlin 3.90 — Zurych 19.10 — Chrystyania 23.40 — Kopenhaga 22.95 — Sztokholm 25.60 — Mark w banknotach 398.— — — Lei 400 — Lewy 275 — Franki szwajcarskie 19.01 — Franki francuskie 11.50 — Liry 9.80 — Banknoty angielskie 400 — Dolary 99.15 — Ruble carskie 290.—

NADESLANE

Uznanie krytycznej Publiczności! Ewersa „Alraune”

18411

(tragiczne dzieje pół-naturalnej istoty żyjącej — w 6 wielkich aktach), umiejętnie i subtelnie wyreżyserowane i przez pierwszorzędnych artystów dramatycznych znakomicie odegrane

cieszy się niebывałym powodzeniem!

„Marysienka” (plac Smolki 5.) „Kopernik” (ul. Kopernika 9.)

O połączenie kolejowe między Morzem Czarnym a Bałtykiem.

Lwów, 24 października.

(y) Wobec rządowego projektu dotyczącego wybudowania linii kolejowej, łączącej morze Czarne z Bałtykiem, wniosło prezydium m. Lwowa w swoim czasie memoriał do Ministerstwa dróg żelaznych z prośbą, o zwołanie w tej sprawie konferencji i uwzględnienie przy tej budowie potrzeb kolejowych m. Lwowa.

Obecnie prezydium miasta ponowiło swą prośbę, a madto na wniosek S. III zwróciło się do władz kolejowych z propozycją, ażeby na zwołać się mającej w tej sprawie konferencji omówiono także i objęto tym projektem sprawę przebudowy i skrócenia linii kolejowej Lwów-Belzec i budowę nowej kolei pierwszorzędnej Belzec-Lublin. Równocześnie zaproponowano, aby wykonanie projektów wstępnych obu tych odcinków, odbyło się przy współudziale przedstawicieli m. Lwowa.

Sprawcy mordu na legionistach w Jaworowie i Starzyskach — Szkle ujęci!

(Korespondencya własna „Gazety Wieczornej”).

Jaworów, 23 października.

(dr-m) Jeszcze nie przebrzmiały echa strasznego mordu, dokonanego na dwóch polskich porucznikach w Jaworowie i 17 legionistach w Starzyskach-Szkle, gdy oto

**sprawcy przypadkowo dostali się w ręce
sprawiedliwości.**

Przed kilku dniami zjawił się u sekretarza starostwa w Jaworowie p. Stachowa

Ukrainiec Harhalis,

zgłaszając swój powrót z obozu internowanych w Brześciu litewskim. Świadczenie wystawione przez dowódcę obozu, orzeka, że inkryminowany zachowywał się przez cały wzorowo i z tego powodu odesłany został do miejsca swego stałego pobytu. Sekretarz Stachów wydał chwalebne świadectwo p. Harhalisa do prokuratora z prośbą o opinię. Opinia prokuratora była mniej chwalebna. Okazało się bowiem, że Harhalis jest poszukiwanym przez sąd

**mordercą poruczników i adwokatów jaworowskich
dra Niementowskiego i dra Kozierackiego.**

Harhalis jako sierżant wojska ukraińskiego zastrzelił d. 22 grudnia 1918 wobec przypatrzącej się ludności w Jaworowie przed magistratem dra Niementowskiego. Daremnnie prosił dr. Niementowski o chwil kilka zwłoki celem pożegnania się z żoną i dzieckiem.

Zwyrodniał morderca z największym spokojem

i cynicznie zażądał od ofiary wydania pieniędzy, a potem wystrzałem z karabinu położył go trupem.

Sędzia Wilczek wysłał natychmiast po otrzymaniu wiadomości o pobycie w Jaworowie poszukiwanego mordercy — patrol żandarmów, który zastał Harhalisa gotującego się właśnie do odjazdu.

**W czasie schwyceny zbrodniarz
początkowo wypierał się wszelkiej winy
i zbrodni —**

ostatecznie przyznał się do czymu — przyczem zdradził miejsce pobytu osławionego komendanta miasta Jaworowa z czasów ukraińskich **porucznika Błyźniuka**. Osławiony ten komendant poza szeregiem innych zbrodni ma jeszcze na sumieniu swem — głośny i w kwietniu 1919 roku szeroko w prasie omawiany

mord na 17 legionistach w Starzyskach-Szkle.

Sędzia Wilczek zwrócił się natychmiast telegraficznie pod wskazanym adresem, t. j. do obozu jeńców w Brześciu litewskim — a już w niedziele przywedrował Błyźniuk do aresztów, gdzie wspólnie z Harhalisem czeka na zastępną karę.

Dziwić się jedynie należy porządkom, panującym u dowódców obozów jeńców i internowanych, którzy nieciekawo generałów swych mieszkańców, wypuszczają ich z gorącymi poleceniami na wolność.

Tajemnicze samobójstwo we Lwowie.

Lwów, 24 października.

(y) Wczesnym rankiem w poniedziałek, dnia 20 brm. pozbawił się życia wystrzałem z rewolweru, skierowanym w prawą skroń, Kazimierz Matz, pomocnik handlowy, zatrudniony w handlu firmy Maryana Kafki przy ul. Krakowskiej. Śmierć nastąpiła natychmiast.

Zmarły liczył lat 28, był bardzo zdolnym i pilnym handlowcem.

Przed ożenieniem się.

Niedawno poznał się z siostrą bardzo poważnego przemysłowca lwowskiego, zaręczył się z nią i w tych dniach miał obić bardzo dobrze rentujący się lokal śniadankowy, który ów przemysłowiec przeznaczył na posag dla swej siostry. Ślub ich miał się odbyć w najbliższym czasie i śp. Matz. opowiadał znajomym z zadowoleniem o swoich zamiarach, nie zdradzając niczem myśli samobójczej.

Tajemnica w Krakowie.

Denat pochodził z zamożnej rodziny kupieckiej w Krakowie. Przed niedawnym czasem odwiedził ją w Krakowie, a wróciwszy stamtąd, zalił się przed jednym z kolegów słowami: „Dla mnie wszystko stracone”. Nie przywiązywano wówczas do tego żadnej wagi, zwłaszcza że wiadzano o jego uregulowanych stosunkach majątkowych i nie przypuszczano nawet, aby w tem młodym życiu murtowały już myśli samobójcze.

Ostatnia niedziela.

W ubiegłą niedzielę zabawiał się skromnie w gronie kolegów, a pożegnawszy się z nimi, wstąpił sam do „Gwiazdy” i tam pozostał dłużej czasu.

Stamtąd wróciwszy do swego mieszkania przy ul. Łyczakowskiej l. 57. przebrał się w czarne ubranie, a ułożywszy się na otomiane, przyłożył sobie śmiertcioną broń do głowy.

Listy pożegnalne.

Denat pozostawił kilka listów do swych przyjaciół i stroskanej narzeczonej. W liście do jednego z kolegów pisze: „Żegnam Cię kochany Łolu. Padłem ofiarą. Oddaj mi ostatnią przysługę i postaraj się, ażeby ksiądz był na pogrzebie”.

Pochowano go wczoraj wśród szczerogo żalu tych, którzy znali tego dobrego a tak tragicznie zmarłego chłopca. Przedśmiertnemu życzeniu jego stało się równie żadość, bo uproszono ks. arcycybskupa, który pozwolił na asystę duchowieństwa przy pogrzebaniu zwłok.

Powód samobójstwa wykryje pewnie śledztwo sądowe, które jest w toku.

Jeszcze jedna gazeta ukraińska.

Lwów, 24 października.

(y) Ukraińskie Towarzystwo wzajemnej pomocy galicyjskich i bukowiańskich (?) nauczycieli ludowych, stara się u władz polskich o pozwolenie wznowienia wydawnictwa przedwojennego p. t. „Uczyteleckie słowo”.

Założenie szmaciarni we Lwowie.

Lwów, 24 października.

(y) Jak nas informują, grono poważnych obywateli, przy poparciu pewnej wielkiej instytucji finansowej, robi starania o założenie w Galicji wielkiej fabryki papieru. Na razie projektowane jest zorganizowanie w całej dzielnicy wykupna szmat i gałzanów, potrzebnych do wyrobu papieru. Potrzebny kapitał jest już zapewniony, a energia inicjatorów, z jaką wzięli się do dzieła, każe się spodziewać, że przedsięwzięcie już w krótkim czasie wprowadzi zamiary swoje w czyn.

NADESLANE.

DENTYSTA

Dr. W. GROB i H. GROB

LWÓW, Karola Ludwika liczbą 29. 17967

Dentysta Dr. JAKOB GROB

Lwów, Akademicka 5., ordyn.: 9—1 i 3—6. Wymywanie zębów i korzeni bez bólu, leczy fistyły, wykonuje plombę wszelkiego rodzaju i szczętki w kauczuku i złocie jakoteż mostki i koronki w złocie i platynie. 17963

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych

Dr. BERGER

17943

ulica Sykstuska l. 15.

Dentysta Dr. JAN BRZEŚKI

ord. Lwów, Akademicka 3, wyrwanie zębów bez bólu, korony, mostki, sztuczne zęby i t. d. 17949

Dr. E. KREINER, ul. Sirzelecha 2.
1586

SPECYALISTA CHOROBY SKÓRNYCH I WENERYCZNYCH

Dr. A. SCHWARZ

sekundaryusz szpitala powszechn., ordynuje od 12—1 i 2:30—5 Lwów, Kraszewskiego 11. part. 1618

Zakład dentystyczno-techniczny

Dr. med. Alfreda Frieda

Lwów, ul. Mikołaja 20 (przystanek linii K. D.). 1666

Były cew kliniki wiedeńskiej

Dr. MICHAŁ SALPETER

oidyjuje w chorobach skórnych i wenerycznych od 12 do 6 Lwów, Sykstuska 17. 1697

Specjalista chorób wenerycznych, skóry i narządów

Dr. Wilhelm Lauterstein

Lwów, ul. Sykstuska 37, (róg ul. Słowackiego). 1689

PODZIĘKOWANIE.

Za wyleczenie mnie z ciężkiej i przewlekłej choroby pęcherza, poczuwam się do obowiązku wyrazić WP. Drowi Arno dowi Schwarzkowi, Sekundaryuszowi Szpitala Powszechnego we Lwowie moje najgłębsze podziękowanie. — Metrykant S. Goldberg, dyr. Tow. eskontow. w Busku. 1721

KRONIKA.

Repertuar Teatru miejskiego.

W piątek 24. października o godz. 7-mej wieczorem na rozpoczęcie sezonu operowego „Stra-

W sympatycznym towarzystwie
Gdy chcesz spędzić wolną chwilę,
Do nas zajrzyj, a bądź pewny,
Że zabawisz się tu mile.

Żadna buzia zakazana
Nerwów tobie nie rozstroi, —
Żadna „fizys“, żaden żargon,
Bo tu tylko „sami swo“.

KAWIARNIA

CENTRALNA

Lwów, plac Halicki liczba 7.
(Właściciel WŁADYSŁAW KUCHARSKI)

Wielkim nakładem pracy i kosztów gruntownie odnowiona, obawszy sobie za hasło: „Swoj do swego“, zaprasza wszystkich, którzy w miłej atmosferze swojskości polskiej spędzić chcą chwilę wolną. 18401

Piękny lokal, higiena, staranność, skrzepa usługa.

CENY REALNE

„VICTORIA“ Dom handlowy, Kraków, u. Długa l. 18, tel. 2136, przyjmuje zamówienia na dostaw owoców strączkowych, kaszy hreczanej i jaglanej, kapusty, marchwi i t. p. w ładunkach całowagonowych dla aprowizacji miast, kooperatyw i konsumów. 18205

Instytut lekarsko-kosmetyczny, leczy wszelkie choroby skórne twarzy, usuwa elektrycznością brodawki, włosy, plamy, piegi, blizny, zmarszczki twarzy. Masaż ręczny i elektryczny odmładzający cerę, leczenie chorób włosów i farbowanie. Dr. Pilecki, plac Dąbrowskiego l. 12 róg Sienkiewicza. 1235

EKSPozytura K.U.O.
BUDOWLANA K.U.O.
WE LWOWIE, WAŁOWA 2. II. p

ZAKUPI WIĘKSZĄ ILOŚĆ 18383

OWSA, SŁOMY, SIANA I KONICZINY.

OFERTY WPROST DO EKSPozyTURY.

Tylko w drodze wymiany !!!

Za węgiel, benzynę, naftę, parafinę i smary, otrzymać można po cenach maksymalnych następujące towary: mydło, szkło, skórę, obuwie, zapalniczki, tłuszcz, cukier, fasę, kukurudzę, groch, wędliny i mąkę, 18285

Hurtowny skład E. WEISS
Telefon 478. Mor. Ostrawa, L. Kaszubska 4. Rok zał. 1900

GAZ ZIEMNY

Spółka z ogr. poręką we Lwowie.

GAZOLINA

Spółka z ogr. poręką w Borystawiu.

METAN

Spółka z ogr. poręką we Lwowie.

zakładają akcyjne towarzystwo

Związkowa rafinerya olejów mineralnych

Zgłoszenia na akcje po 1000 K przyjmuje:

„GAZ ZIEMNY“ Spółka z ogr. poręką we Lwowie, ulica Sapiehy 1, 3. III. piętro. 1219

W numerze 2-gim „ŻYCIE I POWIEŚĆ“ wśród całego szeregu barwnych artykułów i opowiadań dają dwie niezwykle sensacyjne: „Tajemnice życia pozagrobowego“ i „Hrabia Monte Christo“ Dumasa. Adres Wydawnictwa: Kraków, Czysła l. 19. Prenumerata kwartalna 12 koron (8 Mk). 18330

OBUWIE

DAMSKIE, MĘSKIE,

dziecinne, luksusowe, balowe i zwykłe warszawskie i zagraniczne trwałe i eleganckie. — Buty z cholewami, sztylpy, sznurówka, korki, gumki, pasty,

pończochy, skarpetki, pantofle po cenach umiarkowanych. **WIELKI WYBÓR. SPRZEDAŻ TAKŻE HURTOWNIE.** NOWY MAGAZYN OBUWIA W PASAŻU MIKOŁASCHA „HALINA“ Właściciel: 18 72 A. T. SKRZYPEK.

CZAS

ODNOWIĆ

PRZEDPŁATE!

**OD ROKU 1880 ISTNIEJĄCY
HANDEŁ HERBATY I KAWY
EDMUNDA RIEDLA**

WE LWOWIE, UL. RUTOWSKIEGO 3.

POLECA

18143

HERBATE ANGIELSKA

W NAJPRZEDNIEJSZYCH WARTOŚCIACH.

WOLNOŚĆ!

NAJLEPSZE

TUTKI I BIBUŁKI CYGARETOWE
JEDYNEJ GALICYJSKIEJ FABRYKI
BIBULEK DO PAPIEROSÓW

„SOLALI“

ZYWIEC.

WYRÓB KRAJOWY

WYRÓB KRAJOWY

ŚWIETNA LOKATA !!!

dużej ilości mało wartościowych

KORONA
W 3-CH KAMIENICACH
WE LWOWIE, W ŚRÓDMIEŚCIU.

Łącznie przeszło 840 sążni kwadratowych a około 490 zabudowanej powierzchni. Użyteczne tak na cele przemysłowe jakoteż czynszowe. 1684

Zgłoszenia P. T. Reflektantów lub tychże zastępców przyjmuje do 10 listopada b. r. **JAN SCHUMANN, Lwów, ul. P.ńska l. 23.**

— Pośrednictwo wyklucza się. —

Porcelana biała i ozdobna

Tafl szklanych 18192

II. i III. sorty i wybrakowany towar

SZTYFCIKÓW Z DRUTU I GWOZDZI

wszelkiej wielkości dostarcza tylko wagonami.

F. Heintz & port, Kaaden, Czechy.

DRUKI I STAMPILIE
— WYKONUJE —
DRUKARNIA I WYRÓB PIECZĘCI
IFRIEDMANA
— Lwów —
UL. SYKSTUSKA L. 4

ZIEGLERA

PROSZEK DO PIECZYWA

potęguje wydajność wszelkiego rodzaju pieczywa, bo staje się ono pulchne, apetyczne i łatwo strawne. Wydobywa on wszystkie odżywcze składniki mąki i podnosi temsamem wartość odżywczą potraw mącznych. Nawet ludzie, którzy nie znoszą ciasta na drożdżach, trawiają łatwo ciasto sporządzone na ZIEGLERA PROSZKU DO PIECZYWA, bo ciasto takie jest lżejsze i łatwo strawne. 18266